

कृत्रिम बुद्धिमत्ता (Artificial Intelligence),
मराठी भाषा तंत्रज्ञान, Natural Language
Processing (NLP) व Natural Language
Understanding (NLU) चा वापर शासनाच्या
कामकाजामध्ये करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
माहिती तंत्रज्ञान (सा.प्र.वि.) विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: GAD-मातंसं०८७/१/२०२०-०/० DIT (MH)
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२.
तारीख: ०३ मार्च, २०२०

प्रस्तावना -

कृत्रिम बुद्धिमत्ता (Artificial Intelligence) ही उदयोन्मुख तंत्रज्ञान (Emerging Technology) असून व्यवहारिक, प्रशासनिक गुंतागुंतीच्या समस्यांचे निराकरण करण्यास मदत करते. या उदयोन्मुख तंत्रज्ञानाचा वापर मनुष्यासारखा भाषा ओळखण्यास, शिकण्यास, नियोजन करण्यास व समस्यांचे निराकरण करण्यास येऊ शकतो. सदर तंत्रज्ञानाचा वापर शासनाच्या विविध कामामध्ये कार्यक्षमता वेळ वाचविण्यात होऊ शकतो. Machine learning व Deep Learning यांचा वापर निर्णय क्षमता वाढविण्यास व गुंतागुंतीचे प्रश्न सोडविण्यास येऊ शकतो. कृत्रिम बुद्धिमत्ता ह्या उदयोन्मुख तंत्रज्ञानाचा वापर शासनाच्या कामकाजात गतिमानता येण्याकरिता शासनपरिपत्रक निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचारधीन होती.

शासन परिपत्रक -

शासनाचे संपूर्ण कामकाज मराठी भाषेत होत असून त्याचा परिणामकारक वापर करण्याकरिता माहिती तंत्रज्ञान विभागाने मराठी भाषेकरिता कृत्रिम बुद्धिमत्तर तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे .कृत्रिम बुद्धिमत्तेद्वारे Natural Language Processing चा वापर करून Natural Language Understanding (Input) चा अनुवाद Natural Language Generation (output) करण्यात येईल.

कृत्रिम बुद्धिमत्तासारख्या उदयोन्मुख तंत्रज्ञानाचा वापर माहिती तंत्रज्ञान विभागाच्या कामकाजात गतिमानता येण्याकरिता खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१. संचालक, माहिती तंत्रज्ञान
२. कक्ष अधिकारी, तांत्रिक (मुख्य तांत्रिक अधिकारी)
३. SEMT सल्लागार
४. SEMT प्रमुख

सदर प्रकल्पाचा शृंखला क्र.४२ आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२००३०३१५०९१४२८११ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

(मुकेश सोमकुंवर)
कक्ष अधिकारी (तांत्रिक)